

Jørgin Thomsen, løgtingsmaður:

Vit vera tvingaðir at yvirtaka politiið

— um vit ikki fáa møguleika at seta eykamanning til ferðslupolitiið til at ansa eftir ikki minst náttarferðsluni

— Ferðslan er vordin Føroya størsta vandamál. Vit hava ikki rætt til bara at lata standa til — og alt fer av lagi — tí vit hava eitt danskt politi, sum er ov lítið.

Fáa vit ikki bøtt um hesi viðurskifti við m.a. at seta ferðsluvörðar, so verða vit tvingaðir at yvirtaka politiið til føroyskt sermál.

Hetta segði Jørgen Thomsen, tingmaður m.a. undir viðgerðini av uppskoti fólkaflaksins um at seta eykamanning til ferðslupolitiið.

Jørgen Thomsen segði:

Eykamanning til ferðslupolitiið

Uppskotið hjá fólkaflakkinum um at seta eykamanning til ferðslupolitiið er soljóðandi:

Landsstýrin verður álagt at syrgja fyri, at løgreglan fær upp til 5 ferðslupolitistar aftrat, ið skulu sum høvuðsarbeiði hava at vera á vegunum til tess at ansa eftir, at ferðslulógirnar verða hildnar.

Er ikki møgult at fáa pening til tær útreiðslur, sum standast av hesum, i verandi løgregluskipan, verður landsstýrin heimilað at taka peningin av eynafiggarløgtingslóg fyri 1987, og síðani at seta upphæddina á figgarløgtingslógina framyvir.

Viðmerkingar:

Ferðslulógirnar eru munandi broyttar í seinastuni — t.d. eru reglurnar fyri, nær ið bilstjóri missir koyrikortið fyri at koyra ov skjótt, munandi skerpaðar — og vit vónaðu øll, at hetta fór at hjálpa upp á ferðslutrygdina, men vit mugu ásanna bert fáar mánaðir aftaná, at hesar lógir komu í gildi, at ferðsluvánlukkurnar aldri hava verið fleiri.

Hetta sýnir bert, at lítið hjálpir at seta lógir í gildi, um tær ikki verða hildnar, og hvat kunnu vit nú gera, fyri at so skal verða?

Eftir at hava verið í samband við sýslumenn og leiðsluna fyri løgregluna halda vit, at um fimm ferðslupolitistar verða settir aftrat við tí høvuðsuppgávu at vera á vegunum og hava eftirlit við ferðsluni, so hevði tað verið koyrt munandi hóvligari enn nú. Um hetta kostar 1 millión krónur ella so, eiga vit at taka hesar útreiðslur á okkum, um roknast kann við, at hetta hevði fækkað um ferðsluvánlukkurnar.

Á Føroya Løgtingi, 2. februar 1987

Olaf Olsen

Tað eru nógv uppskot komin frá andstøðuni, serliga hugagóður hevur fólkaflakkin verið at leggja uppskot fram.

Nóg av hesum uppskotum hava eftir minum tykki ikki verið rættiliga nógv verd sum uppskot og hava tí ikki vunnið frama. Um hesi uppskot høvdu verið viðtikin, so høvdu tey harafturimóti givið landskassanum stórar útreiðslur, ja, i hundræðals milliónum.

Men hetta uppskotið frá fólkaflakkinum skapar framúr í so máta.

Hetta er eitt gott uppskot eftir minum tykki. Tað eru veruliga góðir tankar í hesum uppskotinum.

Her verður eisini vist á eitt veruligt vandamál, ja, her verður vist á Føroya størsta vandamál. Eitt vandamál, sum hevur tikið seg upp í ferðsluni.

Tað er hetta, sum er Føroya størsta neyð í dag. Ein neyð, sum nivir føroysku tjóðina, sum nivir føroysku fólkasálina.

Uppskotið snýr seg í stuttum um at fáa eitt líð av fólki út at ansa eftir ferðsluni yvirhøvur og serstakliga er tað náttarkoyringin, ið hugsað verður um.

Uppskotsstíllarin sigur frá, at hann hevur verið í sambandi við sýslumennin — løgregluna. Einku verður sagt í uppskotinum um, at politiið skal yvirtakast — so hetta munnu fólkaflaksmenn hava kannað til botns. At hetta kann gerast saman við danska politinum, sum vit vita virkar í Føroyum.

Eitt uppskot frá fólkaflakkinum um yvirtøku av flest øllum felagsmálum og annars øllum sum ikki eru nevnd í heimastýrlógini liggur í serstakari tingnevnd til viðgerðar — so nær sum alt skal yvirtakast til føroyskt sermál eftir tí uppskotinum, men har verður frátrátt av fólkaflakkinum at yvirtaka dómsvaldið.

Spurningurin er tí, um hesi kunnu skiljast sundur ella ikki, men hetta hev-

ur fólkaflakkinur uttan iva kannað. Men sum sagt, einki verður sagt um hesi viðurskiftini í uppskotinum, sum fyriliggur.

Í hesum uppskoti verður vist á, at vit væntandi skulu gjalda henda kostnaðin sjálv. Hesum eri eg samdur við uppskotsstíllaranum i, skulu vit hava alt hetta fólkið at hjálpa politinum, so mugu vit uttan iva gjalda tað sjálvir.

Ti danir vilja neyvan gjalda meira ella lata størri orku til danska politivaldið í Føroyum. Skulu vit hava ferðsluvörðar, so mugu vit sjálvir gjalda.

Vit hava danskt politi. Tá er tað, at spurningurin kemur til mín!

Hvussu sleppa vit yvir um forðingarnar ella byrgingarnar. Ti hesar vilja nokk visa sær. Fáa vit loyvi at seta ferðsluvörðar, sum hava myndugleika t. d. at taka ein bil og gera kanningar av ferðara og bili.

Ti seti eg mær nakrar spurningar í sambandi við hetta uppskotið:

1. Skulu vit taka hetta stigidi?
2. Letur tað seg gera ella kunnu vit í samstarvi við politiið seta okkara egnu ferðsluvörðar?
3. Kunnu vit eftir føroyskari lóg seta á stovn eitt líð av ferðsluvörðum skipað eftir føroyskari lóg? Tað er ikki sørt, at eg kvíði fyri afturhaldskreftinum i hesum landinum — heldur enn fyri teimum donsku myndugleikunum — sum neyvan kunnu fáa seg til at seta seg ímóti einari føroyskari ferðsluvörðaskipan, sum vit gjalda sjálvir. Ti tað dugir nokk lítið um ikki samstarv verður við politiið, sum skal hevda føroyska lóg.

Tað verður yvirhøvur hildið, at ein skipan við ferðsluvörðum kemur at bota um støðuna. Og um so er, at vit kunnu bjarga bert einum parti av teim-

Jørgin Thomsen, tingmaður: — Tað verður yvirhøvur hildið, at ein skipan við ferðsluvörðum kemur at bota um støðuna. Og um so er, at vit kunnu bjarga bert einum parti av teimum sorgarleikum undan, sum henda á føroysku vegunum, ja, so eigur okkurt líknandi sum hetta at setast í verk.

um sorgarleikum undan, sum henda á føroysku vegunum, ja, so eigur okkurt líknandi sum hetta at gjøgnumferast. So eiga vit at streingja á donsku myndugleikarnar um at fáa ferðsluvörðar. Um so er, at hetta ikki letur seg gera vegna okkara ríkisrættarligu støðu — sum eg illa kann hugsa mær, so eiga vit at umhugsa at yvirtaka politiið.

Her má eg kortini viðmerkja, at hetta er ein samgonguspurningur. Harafturat er at siga, at grundgevingarnar um ferðsluvörðar og teir tankar, sum eru í hesum uppskotinum ikki vóru inni í myndini tá ið samgonguskjalið varð gjørt.

Eg haldi álvaratos, at hetta er ein sera álvarsamur spurningur, sum er reistur á tingi í dag. Eg veit, at hesin spurningur er havdur á lofti her fyrr. Kanska tað var uppskotsstíllarin sjálvur, annars minnst eg, at Adolf Hansen nam við hetta í eini av sínum røðum. Men ongantið so beinleiðis við einum uppskoti sum nú. Útviklingurin hevur gingið so ræðuliga skjótt í hesum samfelag. Vit kunnu siga, at vit finga eina ferðsluinnrás ógvuliga bráðliga, sum fáur kundi hugsað sær. Hetta hevur havt sínar stóru avleiðingar.

Í minum uppvekstri, ella um ta tíðina, tá ið eg kom til, tá lógu mammurnar í ótta og andvekri fyri sínum, sum baldust til skips. Veðiðamboðini vóru ikki hildin av teimum sterkastu. Her eru broyt-

ingar hendar tann rætta vegin. Hóast eingin byggir borð fyri báru, so eru færin munin tryggari.

Í dag er tað heldur soleiðis, at nú liggja føroysku mammurnar mangan meiri í ótta og andvekri fyri sínum, tá ið teir eru heima millum túrar. Vit hava skyldu at taka onkur stig fyri at royna at bota um tað, sum vit kunnu. Uttan at siga nakað um politiið, teir gera uttan iva sína skyldu, men hava ikki manning. Tað er ov lítið fólk at ansa eftir náttarferðsluni.

Tað, sum eg vil hava fram, er, at vit kunnu ikki — vit hava ikki rætt til bara at lata standa til — og alt fer av lagi — tí vit hava eitt danskt politi, sum er ov lítið.

Og um so er, at vit ikki fáa bøtt um hesi viðurskifti við heimligum kreftum, júst tí at vit hava eitt danskt politi, sum er ov lítið, ja, hvat so?

Tá er tað at eg sigi, gerst tað ikki óðrvisi, so verða vit tvingaðir at yvirtaka politiið tilføroyskt sermál. Tað verður sagt at kosta 18 milliónir krónur.

Jørgen Thomsen